

Leest gij uw Bijbel?

Wij geloven dat deze Heilige Schrift den wil Gods volkomenlijk vervat, en dat al hetgeen de mens schuldig is te geloven om zalig te worden, daarin genoegzaam geleerd wordt.

Art. 7a N.G.B.

Geen groter tegenstrijdigheid is denkbaar. Met de lippen te belijden, dat de Heere in Zijn Woord alles heeft laten opschrijven wat nodig is tot zaligheid. En nooit of weinig in dat Woord te lezen.

Ieder mens voelt aan, dat hier iets niet klopt. Zo'n levenshouding deugt niet. Leer en leven vloeken met elkaar. Dat is snel vastgesteld. Evenwel vrezen we, dat we hier raken aan een groot euvel in de Gereformeerde Gezindte. De belijdenis met de mond is bij velen (nog) wel in orde. Niemand prakkiseert erover om artikel 7 van onze Geloofsbelijdenis af te schrijven. Maar als het gaat over de praktijk ...

Als ons gevraagd wordt hoe het er in ons eigen leven voorstaat. Dan vinden we al snel, dat een ander zich daarmee niet ma bemoeien. Zulke vragen zijn te indringend. Te persoonlijk. Al die nadruk op de levensheiliging. We zijn er niet van gediend. En we veroordelen hen, die de praktijk van de godzaligheid voorstaan ... Heiligheidsdrijvers noemen we hen.

Het is een 'contradictio in terminis' (tegenstelling in de gebruikte woorden, die tegenstrijdigheid tussen woord en daad openbaart) artikel 7 met de mond te belijden en met het hart niet te verlangen noch metterdaad te tonen dat onze lust is in des HEEREN wet. Als we werkelijk geloven, dat de in het kadertje vermelde zinsnede waar is, zullen we het onmogelijk kunnen laten om de Heilige Schrift te onderzoeken. Dan willen we niets liever dan te weten komen wat de Heere zegt over de zaligheid.

Bijbellezen

We besloten de vorige aflevering als volgt: 'Vanzelf, lezer, u hebt uw Bijbel. Doch niet om hem ongebruikt te laten liggen in de kast. God gaf hem u om hem te gebruiken. Doet u dat? Hoe dan? Hoe vaak? Of moet ik vragen: Hoe weinig? Durft u te antwoorden? Graag geven we u de volgende maal - tot besluit - een aantal nuttige wenken voor het Bijbellezen door'.

In dit artikel geven we u daarom graag met volle instemming een aantal zeer praktische aanbevelingen door, die we tegenkwamen in de 'Redelijke Godsdienst' van Wilhelmus à Brakel. Ze hebben betrekking op het lezen van de Bijbel. Hij benadrukt twee dingen: 1. de plicht om het te doen en 2. het nut, dat daaruit getrokken wordt. Het enige dat wij ditmaal voor de lezer doen, is dit. We zetten de citaten puntsgewijze neer. Hier en daar voegen we ter verduidelijking of ter onderstreping iets toe.

1. Lees uw Bijbel.

'Leest, onderzoekt..overdenkt het Woord met alle naarstigheid en geduurzaamheid. Dit moet zelfs het werk der Koningen zijn. Het zal bij hem zijn, en hij zal daarin lezen al de dagen zijns levens, Deut. 17:19. Dit is de plicht van geleerden. Houd aan in het lezen, 1 Tim. 4:13. Dit is het voorrecht en het werk van geringen en van iedereen. Onderzoekt de Schriften, Joh. 5:39. En hebt gij niet gelezen?, Matth. 12:3. De kamerling las op zijn wagen, Hand. 8:39. Die van Berea onderzochten dagelijks de Schriften, Hand. 17:11'

Iedereen wordt geroepen de Bijbel te lezen. Niemand kan zich aan die plicht onttrekken. Allen, die de Heere leerden vrezen, hebben geleefd bij en uit Zijn Woord. Dat is aantoonbaar uit de Bijbel zelf.

2. Lees trouwen regelmatig.

'Dat zij dan eens ieders werk des morgens, eer men aan zijn werk gaat, en bij zichzelf alleen, en met zijn huisgezin. Des middags als men spijs voor het lichaam neemt, moet men ook spijs nemen voor de ziel. Des avonds als men zijn werk gedaan heeft, moet men de dag eindigen met enige verkwikking uit het Woord te halen. En in de tussentijden onder zijn bezigheden te denken aan het gelezene, behoudt de ziel in de gemeenschap met God, doet het Woord in zijn geestelijke zin en kracht verstaan en gevoelen, en doet ze groeien in de genade, bewaart ze voor ijdele gedachten, bedwingt de rong, onderdrukt de verdorvenheden, en bestuurt de mens in de vreze Gods'.

Me dunkt, dit gedeelte is de moeite van het overdenken meer dan waard. Juist in verband met het onderwerp. Dit citaat moesten we eens woord voor woord op ons laten inwerken. Laten we ons hart en onze levenspraktijk er eens naast leggen. Om te zien wat we er van terecht brengen. Dan zal schaamte ons aangezicht bedekken.

Bijbellezen. Elke ochtend. Persoonlijk. En in gezinsverband. Bijbellezen, als voedsel voor de ziel. Elke keer als uw lichaam voedsel krijgt. Bijbellezen. Als afsluiting van de dag. Elke dag. God is het waard. En het is goed voor uw ziel. De overpeinzing van het gelezen gedeelte is heilzaam. Het moet niet vergeten, maar bewaard worden. Bijbellezen als uitnemend middel om dichtbij God te blijven. Om voor de zonde te bewaren. In mijn gedachten en in mijn woorden. Het onderdrukt de boze lusten in mijn vleeselijke bestaan. Het bewaart voor veel kwaad. En het leert godzalig te leven. Bijbellezen. Onmisbaar in het leven met God. Hartelijk aanbevolen.

3. Lees biddend.

'Telkens als men zich zet om te lezen, moet men zich samentrekken en zich stellen voor het aangezicht des Heeren, en zich brengen in een eerbiedige gestalte des harten, met een indruk dat de Heere tot u zal spreken; dan moest immers een heilig ontzag ons doen beven Dan moet men zijn hart tot de Heere verheffen, biddende om de Geest, door Welken het Woord geschreven is, opdat Die ons de waarheid in het Woord doe zien en op ons hart brenge'.

Wat wordt hier veroordeeld de praktijk van het 'zomaar even een stukje lezen'. Hoe weinig leeft het besef, dat God regelrecht tot ons spreekt in Zijn Woord. En dat wij licht van Boven nodig hebben om het Woord te verstaan. Wij zijn zo afgestompt en zo geesteloos ...

4. Neem de tijd.

'Onder het lezen is van node bedaardheid, aandacht, dat men niet haaste om gedaan te krijgen, en zijn taak af te doen. 't Is beter minder te lezen, indien de tijd ontbreekt, opdat men opmerkende zij'. A Brakel is niet wereldvreemd. Hij signaleert heel eerlijk het gevaar van haastig lezen, snel afraffelen. Ons aardse werk trekt meer aan de ziel dan onze hemelse plicht. Het lezen van het Woord mag niet lijden onder onze drukke bezigheden. Onze arbeid moet daarentegen juist gedaan worden in het licht en onder de beademing van Gods Woord. Opmerzaam lezen. Daartoe spoort à Brakel aan. Wie zich beroept op deze oudvader om het Bijbellezen tot het minimum te beperken, rukt een woord uit z'n verband.

5. Lees aandachtig.

Brakel noemt twee manieren van Bijbellezen.

1. Het studieus of onderzoekend lezen is, als men naspeurt de samenhang met het voorgaande en volgende, de wijze van spreken, het einde en oogmerk, de tekst te vergelijken met andere plaatsen, waar de zaak breder verklaard wordt, en met de gelijkkluidende teksten. Hiertoe is dienstig, dat men de kanttekening, dat voortreffelijk werk, nazie, dit zal groot licht geven; op deze wijze zoekt en vindt men de letterlijke zin.
2. Een praktikaal lezen. Men kan de Schrift ook lezen zonder die studieuze onderzoekingen naar de zin 't welk men noemen kan een praktikaal lezen, als men met een nederige, hongerige en gehoorzame gestalte der ziel zich voor de Heere stelt, en als de stemme Gods horende, langzaam en bedachtzaam leest, en onder het lezen de Heilige Geest in onze harten laat werken; komt er wat voor, dat men in de eerste opslag niet verstaat, men slaat dat voor die

tijd over, en gaat voort. Heeft iets bijzondere kracht op het hart, men blijft wat staan, men laat het hart daardoor bewerken, men bidt, men dankt, men verblijdt zich, men verwondert zich, men wordt verlevendigd tot gehoorzaamheid, en dan gaat men voort in het lezen. Heeft men een hoofdstuk gelezen, men denkt het eens na, indien men tijd heeft. Komt er een opmerkelijke plaats voor, men stelt er een teken bij, of men leert dezelve van buiten. Dus moeten geleerden en ongeleerden het Woord lezen, en alzo zalmen de geestelijke zin hoe langer hoe klaarder verstaan, en 't Woord zal ons hoe langer hoe zoeter worden'.

Graag ondersteunen we à Brakel als hij het gebruik van de Kanttekeningen bij de Statenvertaling aanbeveelt om de betekenis van het Woord te leren kennen. Natuurlijk, onfeilbaar is dit werk niet. Maar 't is wel: getrouw, zeer nauwkeurig; onverdacht gereformeerd; bijzonder leerzaam. Daarom: in onze gezinnen eigenlijk onmisbaar. Voor persoonlijke Bijbelstudie, als hulpmiddel bij de toetsing der prediking en ter venijking van de kennis der reformatische leer.

6. Blijf lezen

Tenslotte nog enkele citaten om de Bijbellezer aan te moedigen. Houd aan in het lezen, 1 Tim. 4:13.

- Hoe dikwijls ook, dat hij (nl. de godzalige, AV) dezelfde brieven of hoofdstukken leest, altijd ziet hij nog iets, dat hij te voren niet gewaar was geworden, en 't is hem altijd wederom nieuw, en hoe langer hoe zoeter.
- Een godzalige in eenvoudigheid lezende, dewijl hij de zaken in hare geestelijke natuur verstaat, zal de samenhang dikwijls veel beter verstaan, hoewel hij het anderen dikwijls niet kan tonen, als een geleerd natuurlijk mens. Maar ook is de samenhang niet altijd nodig om een vers of spreuk te verstaan. Er zijn duizenden uitspraken in het Woord, die op zichzelf en alleen genomen, gelezen of gehoord, een volkomen zin hebben en de zaken in haar kracht uitdrukken, en genoegzaam doordringende zijn tot geloof, vertroosting en verwakking.
- Men moet onder het werk zijner beroeping het gelezene herdenken, en zijn gedachten telkens daarheen weer wenden. Het brengt ons als vanzelf bij de man, van wie de dichter zingt:

*Welzalig hij, die in der bozen raad
Niet wandelt, noch op 't pad der zondaars staat,
Noch nederzit, waar zulken samenrotten,
Die roekeloos met God en godsdienst spotten;
Maar s HEEREN wet blijmoedig dag en nacht
Herdenkt, bepeinst, en ijverig betracht.*

(Ps. 1 : 1 berijmd).

Overgenomen uit: ds. A. Vlietstra, Het Woord Gods in Onze Geloofsbelijdenis.
Dit stukje stond opgetekend in de Katwijkse kerkbode van januari 2003.